

A 179. sorszámú Demencia gondozó megnevezésű szakképesítés–ráépülés szakmai és vizsgakövetelménye

1. AZ ORSZÁGOS KÉPZÉSI JEGYZÉKBEN SZEREPLŐ ADATOK

- 1.1 A szakképesítés–ráépülés azonosító száma: 35 762 01
- 1.2 Szakképesítés–ráépülés megnevezése: Demencia gondozó
- 1.3 Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1
- 1.4 Iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszám: 600–720

2. EGYÉB ADATOK

- 2.1 A képzés megkezdésének feltételei:
 - 2.1.1 Iskolai előképzettség: alapkú iskolai végzettség
 - 2.1.2 Bemeneti kompetenciák: –
- 2.2 Szakmai előképzettség: 34 762 01 Szociális gondozó és ápoló, bővebben a 7. fejezet szerint
- 2.3 Előírt gyakorlat: –
- 2.4 Egészségügyi alkalmassági követelmények: nem szükségesek
- 2.5 Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek
- 2.6 Elméleti képzési idő aránya: 40%
- 2.7 Gyakorlati képzési idő aránya: 60 % (az összefüggő szakmai gyakorlat és a szakmai készségfejlesztés is beleértendő)
- 2.8 Szintvizsga: –
- 2.9 Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 200 óra

3. PÁLYATÜKÖR

3.1 A szakképesítés–ráépüléssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

	A	B	C
3.1.1.	FEOR száma	FEOR megnevezése	Betölthető munkakör
3.1.2.	3513	Szociális gondozó, szakgondozó	Demencia gondozó
3.1.3.			Gerontológiai gondozó
3.1.4.			Szociális gondozó
3.1.5.			Pszichiátriai gondozó

3.2 A szakképesítés–ráépülés munkaterületének rövid leírása

A demencia gondozó interprofesszionális csapat tagjaként, együttműködve demenciával élő személyek komplex ellátásában vesz részt intézményesült, vagy intézményen kívüli keretek között. A csapaton belül ellátja a demenciával élő személy közvetlen gondozásával összefüggő feladatokat, részt vesz a demenciával élő személy kísérésében, foglalkoztatásában, a demenciával élő személy családtagjainak támogatásában. A gondozási feladatok keretében kiegészíti a demenciával élő személy még meglévő önálló életvitelével kapcsolatos hiányterületeket, segíti a gondozottat az élet értelmes és számára élvezhető megélésében és a leépülési folyamat lezárásaként az élet elengedésében. Munkáját személyközpontúan, az ellátott személy igényeinek és állapotának figyelembe vételével végzi.

A szakképesítés–ráépüléssel rendelkező képes:

- a szakterületekre vonatkozó ismereteit a gyakorlatban alkalmazni a betegség kialakulásának folyamatában, a demenciával élő személy ellátása érdekében,
- felismerni a megjelenő, demenciára utaló új tüneteket,
- felismerni, ha a betegség aktuális stádiumában szükség van arra, hogy a kliens problémái kapcsán konzultációs háttérrel vegyenek igénybe, illetve a klienst szakorvoshoz kell irányítani,
- a demencia stádiumát azonosítani,
- felismerni a BPSD tüneteket és a megfelelő viselkedés alkalmazásával képes úgy reagálni, hogy azok egyensúlyban tarthatók legyenek,
- részt venni, együttműködni a hozzátartozók vagy a környezet számára nyújtott edukációs programokban
- alkalmazni a hatékony, speciális kommunikáció eszközeit, mintáit a gondozó–beteg, gondozó–hozzátartozó kapcsolatokban,
- alkalmazni saját kompetenciáján belül a szükséges gyógyszeres és fizikai kezelést jelentő beavatkozásokat,
- a beteg számára inspiráló napirendet összeállítani,
- felismerni saját terhelődését,
- a szakmai konzultációs háttérrel biztosítása mellett a terápiás csapat tagjaként kezelni a demenciával élő személynél fellépő viselkedészavarokat, továbbá képes felismerni és kezelni a megváltozott, egészséges működéstől eltérő állapotokat,
- felismerni az egyén mindennapi tevékenységében megjelenő zavarokat és ehhez igazítani a gondozási, ápolási ellátás folyamatát,
- csapat munka keretében együttműködni az ápolási diagnózis kialakításában és ennek nyomán azt a gyakorlatban alkalmazni,
- partnerként együttműködni a beteg családjával,
- folyamatosan, hatékonyan beavatkozni a prehospitalis tünetek, veszélyhelyzetek felismerése, megelőzése, gyors kezelése érdekében,
- felismerni az öregedéssel, illetve a leépüléssel járó társadalmi és szociális kihívásokat,
- felismerni a gondozási problémákat, a szükségletekre adott válaszok hiányosságait,
- a gondozás során alkalmazni a demenciával élő személy gondozásának speciális módszereit, Például: én támogató modell, személyközpontú gondozás,
- felismerni az abúzusra utaló jeleket,
- megtervezni, megszervezni, lebonyolítani csoportfoglalkozásokat, az általa ismert, a demenciával élő személy foglalkoztatását biztosító, illetve lehetővé tevő gyakorlatok alkalmazásával, továbbá közreműködni a demenciával élő személy foglalkoztatását biztosító professzionális csoportfoglalkozások megvalósításában,
- megtervezni a demenciával élő személy funkcionális felmérését,
- tájékoztatást adni a demenciával élő személynek, illetve hozzátartozójának a jogvédelemmel kapcsolatban elérhető információkról,
- a demenciával élő személyt és hozzátartozóját pszichésen támogatni az élet elengedése során

3.3 Kapcsolódó szakképesítések

	A	B	C
3.3.1.	A kapcsolódó szakképesítés, részsakképesítés, szakképesítés–ráépülés		
3.3.2.	azonosító száma	megnevezése	a kapcsolódás módja
3.3.3.	34 762 01	Szociális gondozó és ápoló	szakképesítés

4. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

	A	B
4.1.	A szakképesítés–ráépülés szakmai követelménymoduljainak az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
4.2.	azonosító száma	megnevezése
4.3.	12092–16	Demenciával élő személyek ápolása, gondozása
4.4.	11679–16	Demenciával élő személyek támogatása

4.5.	11680–16	Személyközpontú gondozás és kísérés
4.6.	11681–16	A demencia gondozás adminisztrációs feladatai

5. VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK

5.1 A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételei:

Iskolarendszeren kívüli szakképzésben:

- az 5.2. alpontban előírt valamennyi modulzáró vizsga eredményes letétele.
- a képzés során elkészített alábbi munkák bemutatása, leadása:
 - a szolgáltatást igénylő szükségletfelmérésének bemutatása.
 - egy előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes gondozási gyakorlaton készített, demenciával élő személy gondozási tervének leadása.
 - a képzés során elkészített foglalkoztatási terv leadása.
 - a képzés során összegyűjtött, a demenciával élő személy gondozási folyamatához kapcsolódó adminisztrációs tevékenység során használt, minimum 3 db nyomtatvány–sablon leadása.
 - egy konkrét, demenciával élő személy körül végzett (előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes) gondozási tevékenységről készült, minimum 15 oldal terjedelmű záró dolgozat előzetes leadása, melyet a szakmai bírálattal együtt a vizsgabizottság rendelkezésére kell bocsátani a komplex szakmai vizsgát megelőzően legalább 10 nappal.
- 90 órás (30 óra segítő kapcsolat kommunikációja és 60 óra készségfejlesztés a segítő kapcsolat működtetéséhez) szakmai készségfejlesztésről szóló igazolás.
- minimum 200 óra (160 óra bentlakásos szociális intézményben, demenciával élő személyek körében, valamint 40 óra idősek klubjában, demenciával élő személyek klubjában, házi segítségnyújtásban eltöltött) tereptanár vagy szociális/egészségügyi felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember irányításával letöltött gyakorlat teljesítéséről szóló igazolás

Iskolai rendszerű szakképzésben:

- Az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak – a szakképzési kerettantervben meghatározottak szerint – egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével.
- A képzés során elkészített alábbi munkák bemutatása, leadása:
 - A szolgáltatást igénylő szükségletfelmérésének bemutatása.
 - Egy előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes gondozási gyakorlaton készített, demenciával élő személy gondozási tervének leadása.
 - A képzés során elkészített foglalkoztatási terv leadása.
 - A képzés során összegyűjtött, a demenciával élő személy gondozási folyamatához kapcsolódó adminisztrációs tevékenység során használt, minimum 3 db nyomtatvány–sablon leadása.
 - Egy konkrét, demenciával élő személy körül végzett (előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes) gondozási tevékenységről készült, minimum 15 oldal terjedelmű záró dolgozat előzetes leadása legkésőbb az utolsó tanítási nap előtt 30 nappal, melyet a szakmai bírálattal együtt a vizsgabizottság rendelkezésére kell bocsátani.
- 90 órás (30 óra segítő kapcsolat kommunikációja és 60 óra készségfejlesztés a segítő kapcsolat működtetéséhez) szakmai készségfejlesztésről szóló igazolás.
- A kerettantervben előírt (a képzőintézmény gyakorló termében, valamint a gyakorlati követelmények teljesítésére alkalmas szociális ellátórendszer intézményeiben, demenciával élő személyek körében, tereptanár vagy szociális / egészségügyi felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember irányításával letöltött gyakorlat teljesítéséről szóló igazolás.

5.2 A modulzáró vizsga vizsgatevékenysége és az eredményesség feltétele:

	A	B	C
5.2.1.	A szakképesítés–ráépülés szakmai követelménymoduljainak		

5.2.2.	azonosító száma	megnevezése	a modulzáró vizsga vizsgatevékenysége
5.2.3.	12092–16	Demenciával élő személyek ápolása, gondozása	írásbeli, gyakorlati
5.2.4.	11679–16	Demenciával élő személyek támogatása	gyakorlati
5.2.5.	11680–16	Személyközpontú gondozás és kísérés	szóbeli
5.2.6.	11681–16	A demencia gondozás adminisztrációs feladatai	gyakorlati

Egy szakmai követelménymodulhoz kapcsolódó modulzáró vizsga akkor eredményes, ha a modulhoz előírt feladat végrehajtása legalább 51%–osra értékelhető.

5.3 A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai:

5.3.1 Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Záró dolgozat készítése és bemutatása

A vizsgafeladat ismertetése: Egy konkrét, demenciával élő személy körül végzett (előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes) gondozási tevékenységéről készült – előzetesen leadott és értékelt – záró dolgozat bemutatása.

A vizsgafeladat időtartama: 15 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40 % (záró dolgozat készítése: 20%, bemutatása: 20%)

5.3.2 Központi írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Esetleírás értelmezése

A vizsgafeladat ismertetése: A demenciával élő személy gondozásának, dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján

A vizsgafeladat időtartama: 120 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

5.3.3 Komplex szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése:

Demenciával élő személy/gondozó család gondozása, támogatása és kísérése.

A vizsgafeladat ismertetése: A bentlakásos szociális intézményben ellátott napi ápolási–gondozási feladatok értelmezése, indoklása, beleértve a gondozó család támogatására, kísérésére vonatkozó szempontokkal, központi szóbeli tételsor alapján.

A vizsgafeladat időtartama: 20 perc (felkészülési idő: 10 perc, válaszadási idő: 10 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40 %

5.4 A vizsgatevékenységek szervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra, a vizsgatevékenységek vizsgatételeire, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, a vizsgán használható segédeszközökre vonatkozó részletes szabályok:

A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételeként előírt dokumentumokat a gyakorlatvezető tanár a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 54 § (2) bekezdés a) pontja szerint értékeli. Szakmai vizsgára bocsátási feltétel teljesítésének kizárólag a minimum elégségesre értékelt vizsgamunka tekinthető. Az értékelést követően a vizsgabizottság rendelkezésére kell bocsátani 10 nappal a komplex szakmai vizsga megkezdése előtt.

A szakképesítéssel kapcsolatos előírások a <http://nive.hu/> weblapon érhetők el a Vizsgák menüpont alatt.

5.5 A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai: –

6. ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

	A
6.1.	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz-és felszerelési jegyzék
6.1.1.	tanterem elmozdítható asztalokkal és székekkel
6.1.2.	gyakorló terepek
6.1.3.	felszerelt számítógép
6.1.4.	internet hozzáférés
6.1.5.	mozgó és állókép rögzítésére és lejátszására alkalmas eszközrendszer
6.1.6.	gyakorlati bemutatáshoz oktató filmek, DVD-k, CD-k
6.1.7.	irodatechnikai eszközök
6.2.	Demenciával élő személyek foglalkoztatásához
6.2.1.	megfelelő nagyságú foglalkoztató
6.2.2.	puzzle
6.2.3.	óriás dominó
6.2.4.	nagyméretű műanyag dobókocka
6.2.5.	abakusz kézi számológép
6.2.6.	fából számkirakó
6.2.7.	számos kártya
6.2.8.	ABC betűi
6.2.9.	betűs kártya
6.2.10.	elektromos masszírozó, vagy kézi hátmasszírozó
6.2.11.	“tüskés” gumilabda
6.2.12.	tér-forma kirakó
6.2.13.	mese kocka
6.2.14.	óra
6.2.15.	különböző anyagok
6.2.16.	mesekönyvek
6.2.17.	száncsengő
6.2.18.	egyszerű, kis hangszerek, Például: kis dob, cintányér, csörgő
6.2.19.	műanyag gyümölcsök, zöldségek, péksütemények
6.2.20.	illatminták
6.2.21.	időjárás, évszak, napszak jelző mágneses tábla
6.2.22.	testrészek kirakására alkalmas mágneses tábla
6.2.23.	plüss állatok
6.2.24.	különböző nagyságú labdák
6.2.25.	eszközök papírmunkákhoz, rajzoláshoz (karton, festék, színes ceruza stb.)
6.3.	Prehospitális sürgősségi beavatkozáshoz/Speciális demenciával élő személy ápolásához
6.3.1.	gumikesztyű
6.3.2.	hordozható váladékszívó
6.3.3.	törhetetlen pohár
6.3.4.	támbot, járókeret
6.3.5.	vérnyomásmérő, phonendoscop
6.3.6.	inhalátor

6.3.7.	garatlámpa, pupillalámpa
6.3.8.	steril, egyszer használatos fecskendők
6.3.9.	steril, egyszer használatos tűk
6.3.10.	bőr-, kéz-, nyálkahártya-, eszköz dezinficiensek
6.3.11.	kötzserék, ollók, anatómiai csipesz, stranguláló gumi
6.3.12.	ragtapsz, vatta,
6.3.13.	testhőmérő, spatula
6.3.14.	mérőszalag, vesetál
6.3.15.	nyomtatványok
6.4.	Egyéb eszközök
6.4.1.	védőruha, védőkötény, védősapka
6.4.2.	védőcipők
6.4.3.	arcmaszk
6.4.4.	egyszer használatos kéztörölő
6.4.5.	veszélyes hulladékgyűjtő doboz vagy tasak
6.4.6.	tűzoltó készülék

7. EGYEBEK

Az iskolai rendszeren kívüli képzésben 200 óra az összefüggő bentlakásos intézményi gyakorlat időtartama, mely olyan idős bentlakásos szociális intézményében szervezhető, amellyel a vizsgázó nem áll munkaviszonyban, továbbá az intézmény alkalmas egyrészt a demenciával élő személlyel kapcsolatos gondozási gyakorlati feladatok elsajátítására, másrészt a demenciával élő személy gondozása adminisztráció gyakorlati feladatai elsajátítására.

További szakmai szakképesítések:

7.1.	azonosító szám	megnevezés
7.2.	54 762 01	Rehabilitációs nevelő, segítő
7.3.	54 762 02	Szociális asszisztens
7.4.	54 762 03	Szociális szakgondozó
7.5.	32 723 01	Ápolási asszisztens
7.6.	54 720 01	Egészségügyi asszisztens
7.7.	52 723 01	Gyakorló ápoló
7.8.	52 723 02	Gyakorló csecsemő és gyermekápoló

Felsőfokú képesítések, mint előképzettségek:

szociális munkás
szociálpedagógus
okleveles egészségügyi szociális munkás
okleveles szociális munkás
gyógytornász
fizioterapeuta
okleveles rehabilitációs szakember
szociális menedzser
mentálhigiénikus
diplomás ápoló

A szakmai vizsgabizottságban való részvételre kijelölt szakmai szervezetek:

Szociális Klaszter Egyesület
Magyarországi Szociális Szakemberek Képzéséért Egyesület (Iskolaszövetség)
Szociális Igazgatók Magyarországi Egyesülete (SZIME)

27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Hatályos: 2016.09.16-től

Idősügyi Szakmai Kollégium